

**Вашкевич Віктор
Миколайович,**

Доктор філософських наук,
професор, завідувач кафедри
соціальної філософії, філософії
освіти та освітньої політики
e-mail: gileva.org.ua@gmail.com

Міністерство освіти і науки України
ННІ публічного управління та адміністрування
УДУ імені Михайла Драгоманова
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Освітня політика та лідерство»

**I. Основна мета
дисципліни**

полягає у розкритті закономірностей процесу планування й реалізації освітньої політики з огляду на загальнонаціональний і міжнародний вимір, особливостей розвитку державної політики у галузі освіти за умов державного суверенітету України; формування лідерів для застосування кращих практик в професійній діяльності, в освітніх закладах та організаціях.

**II. Місце навчальної
дисципліни в
програмі підготовки
фахівців**

галузі знань 02 «Культура і мистецтво»
спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»
Цикл загальної підготовки
шифр за навчальним планом ЗПО2

**III. Програмні результати
навчання**

- розкрити особливості світового дискурсу освітньої політики і в контексті основних тенденцій сучасного цивілізаційного розвитку (загальнонаціональний і міжнародний вимір); здійснити аналітичний огляд освітньої політики в Україні за період незалежності;
- визначити пріоритети державної освітньої політики в Україні та країнах світу, зокрема у країнах Європейського Союзу, у порівняльному контексті; сформувані у студентів суб'єкту позицію та навички лідера з упровадження кращих освітніх практик в професійну діяльність й навчання, участі у громадських обговореннях освітніх ініціатив різного рівня;
- опанувати навички викладацької діяльності під час оцінювання (самооцінювання) відповідей студентів у процесі навчальних дискусій із завдань семінарських занять, самостійної роботи, демонстрації мультимедійних презентацій, експертного аналізу провідних нормативно-правових документів у галузі освіти України, розроблення й захисту наукового проєкту;
- розвинути у майбутніх магістрів компетентності у професійній галузі (загальні (Soft Skills) та спеціальні/фахові (Hard Skills), що передбачено Стандартами вищої освіти та Освітньо-професійною програмою ННІ публічного управління та адміністрування УДУ імені Михайла Драгоманова для спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» та тих, які передбачено Стандартом на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (2021);
- розкрити взаємозв'язки навчальної дисципліни «Освітня політика і лідерство» з іншими освітніми компонентами навчального плану підготовки майбутніх магістрів, визначити її значення для

набуття інтегральної, загальних і спеціальних компетентностей студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Інтегральна компетентність

ІНТ. Здатність розв'язувати складні завдання та практичні проблеми у інформаційній, бібліотечній та архівній сфері або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризуються невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 8. Володіння науково-методичними засадами навчання та інноваційними підходами до фахової підготовки інформаційних фахівців; планування власної науково-педагогічної діяльності.

Результати навчання

ПРН 1. Формувати стратегії системної організації, модернізації, підвищення ефективності управління інформаційною, бібліотечною та архівною діяльністю.

ПРН 5. Здійснювати процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової та управлінської інформації.

ПРН 10. Використовувати прикладні соціокомунікативні технології для організації ефективного спілкування на професійному, науковому та соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва.

ПРН 13. Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення управлінських та/або наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем.

IV. Короткий зміст дисципліни

Модуль I. Теоретико-методологічні основи освітньої політики

Тема 1.1. Основи освітньої політики. Аналіз освітньої політики: загальнонаціональний та міжнародний виміри.

Тема 1.2 Розвиток державної політики у сфері освіти за період державної незалежності України.

Модуль II. Стан та перспективи розвитку освітньої політики в Україні: міжнародний та національний контекст.

Тема 2.1 Стратегії державної освітньої політики в різних регіонах світу та можливості їх застосування в Україні.

Тема 2.2-2.4. Забезпечення рівного доступу, підвищення якості та конкурентоспроможності освіти як показники освітньої політики в Україні.

Модуль III. Лідерство в освітній політиці (тренінг професійного зростання).

Тема 3.1. Експертна оцінка освітньої ініціативи* законодавчої і виконавчої влади в галузі освіти України.

Тема 3.2. Лідерство в удосконаленні освітньої політики України.

<p>V. Назва кафедри та викладацький склад, який буде забезпечувати викладання дисципліни</p>	<p>Кафедра соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики УДУ імені Михайла Драгоманова Вашкевич В.М., доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики https://nnifop.udu.edu.ua/index.php/fakultet/strukturanova/2-uncategorised/128-vashkevych-viktor-mykolaiovych</p>
<p>VI. Обсяг навчального навантаження та терміни викладання дисципліни</p>	<p>На вивчення дисципліни відводиться 90 годин (3 кредити ЄКТС), з яких денна форма навчання: лекційних – 14 год., семінарських – 12 год., самостійної роботи – 64 год., заочна форма навчання: лекційних – 8 год., семінарських – 4 год., самостійної роботи – 78 год. Дисципліна викладається у I семестрі.</p>
<p>VII. Політика дисципліни</p>	<p>Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які ставляться до здобувачів вищої освіти в УДУ імені Михайла Драгоманова.</p>
<p>VIII. Основні інформаційні джерела для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В.П., Вернидуб Р.М., Бобрицька В. І., Вашкевич В.М., Савельєв В.Л., Процька С.М. Освітня політика [навч. посіб. для самостійної роботи студентів другого (магістерського) рівня усіх спеціальностей НПУ імені М.П. Драгоманова / за заг. ред. акад. В.П. Андрущенко. Київ, Україна: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2020. Вид-во: Київ: ФОП Ямчинський О.В. 492 с. 2. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія / Нац. акад. пед. наук України; [редкол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)]; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРИНТ, 2021. 384 с. Бібліогр.: с. 21. (До 30-річчя незалежності України). DOI: https://doi.org/10.37472/NAES-2021-ua 3. Освітня політика: філософія, теорія, практика: монографія /За ред. В. П.Андрущенко; Авт. кол.: В. П.Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв та ін. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. 484 с. <p style="text-align: center;">Допоміжні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрущенко В.П. Освіта як ключовий чинник сучасних цивілізаційних процесів. <i>Освітня політика: філософія, теорія, практика: монографія /За ред. В. П.Андрущенко; Авт. кол. : В. П.Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв та ін. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С.13–33.</i> 2. Андрущенко В.П. Проблеми формування глобальної освітньої політики: огляд порядку денного. <i>Освітня політика: філософія, теорія, практика: монографія / За ред. В. П.Андрущенко; Авт. кол. : В. П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв та ін. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С. 33–55.</i> 3. Андрущенко В.П. Савельєв В.Л. Закономірності планування і впровадження державної освітньої політики в трансформаційному суспільстві. <i>Освітня політика: філософія, теорія, практика монографія / За ред. В. П.Андрущенко; Авт. кол. : В. П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька,</i>

Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв та ін. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С. 55–74.

4. Бобрицька В.І. Проблема становлення поняттєво-категорійного апарату освітньої політики в структурі досліджень феномену сучасної освіти. *Освітня політика: філософія, теорія, практика монографія* / За ред. В. П. Андрущенко; Авт. кол. : В. П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв та ін. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С. 109-143.

5. Бобрицька В.І. Державна освітня політика України у сфері освіти осіб з особливими потребами. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2016. № 3-4. С. 53-58.

6. Вернидуб Р. М. Проблеми модернізації освітнього простору в умовах інституційних трансформацій глобального суспільства. *Освітня політика: філософія, теорія, практика монографія* / За ред. В. П. Андрущенко; Авт. кол. : В. П. Андрущенко, Б.І. Андрусишин, В.І. Бобрицька, Р.М. Вернидуб, В.Л. Савельєв та ін. К. : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2015. С.203–229.

7. Калашнікова С. Розвиток лідерського потенціалу сучасного університету: основи та інструменти: Навчальний посібник. К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 44 с

8. Концептуальні, методологічні та практичні проблеми соціальної філософії, філософії освіти та освітньої політики». Матер. III Міжнародн. наук.-практ. конф. 24 квітня 2019 року, НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ, 2019.

9. Лідери XXI століття. Формування особистості харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій для управління соціальними системами: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції 29-30 вересня 2020 року / За заг. ред. Романовського О. Г. Х.: НТУ «ХП», 2020. 226 с.

10. Формування державної освітньої політики: філософські, теоретичні і прикладні аспекти: матер II Міжнарод. наук-практ конф, 25-26 лютого 2016 р. / За ред. В.П. Андрущенко: Мін-во освіти і науки України, НПУ імені М.П. Драгоманова. Тематичний випуск: збірник наукових статей. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016.

Інформаційні ресурси:

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. 27.10.2016. 2016 р. URL: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>

2. Закон України «Про освіту» № 2145-19 від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

4. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 37-38, ст.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

5. Закон України «Про фахову передвищу освіту». 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>

6. Закон України «Про організації роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності» від 22 червня 2012 р, № 5026-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

7. ECERS: Шкали з оцінювання якості дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/ecers-shkala-ocinyuvannya-seredovisha-rannogo-ditinstva>
8. Закон України «Про повну загальну середню освіту». 2020. № 463-IX. Голос України. Газета Верховної Ради України. URL: <http://www.golos.com.ua/article/328949>
9. Міністерство освіти і науки України. Офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
10. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. Указ Президента України № 344/2013. Вебсайт «Законодавство України». URL: <http://www.mon.gov.ua.pdf>
11. Нормативно-правова база з інклюзивного навчання. URL: <http://poroshenko.com/projects/inklyuzivna-osvita>
12. Педагогічна конституція Європи. Франкфурт. 2013. Вебсайт «Асоціація ректорів педагогический университетов Европы». URL: <http://www.arpue.org/index.php/ru/publykatsyy/pedagogicheskaya-konstitutsiya-evropy/141-pedahohichna-konstytutsiia-yevropy-1>
13. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти. Наказ МОН України № 776 від 16.07 2018 р. URL: <http://www.mon.gov.ua.pdf>
14. Позачергова сесія Глобальної конференції ЮНЕСКО з питань освіти у часи пост-COVID-19: Ухвалено Декларацію щодо зміцнення системи освітнього простору. Опубліковано 23 жовтня 2020 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/pozachergova-sesiya-globalnoyi-konferenciyi-yunesko-z-pitan-osviti-u-chasi-post-covid-19-uhvaleno-deklaraciyu-shodo-zmicnennya-sistemi-osvitnogo-prostoru>
15. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 року № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>

IX. Система оцінювання

Форми поточного контролю:

Модульні контрольні роботи (тестові завдання системі MOODLE); усне та письмове опитування, оцінювання створення магістрантом мультимедійних презентацій, що висвітлюють актуальні проблеми національної й глобальної освітньої політики; оцінювання здійснення магістрантом експертної оцінки на теми, пов'язані з освітньою політикою.

Підсумковий контроль: екзамен у I семестрі.

Контроль якості знань студентів

Підсумковий контроль успішності магістранта з навчальної дисципліни «Освітня політика і лідерство» здійснюється у формі екзамену. Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю рівня навчальних досягнень студента з оволодіння програми навчальної дисципліни «Освітня політика та лідерство» впродовж семестру (першого/другого/ третього), визначеного навчальним планом підготовки фахівця відповідної спеціальності освітнього рівня «магістр» в УДУ імені Михайла Драгоманова. Проводиться як контрольний захід під час екзаменаційної сесії.

Виконання завдань підсумкового контролю (екзамену) з навчальної дисципліни «Освітня політика і лідерство» оцінюється до 40 балів. Розроблення питань до екзамену відбувається з урахуванням змісту

компетентностей, на розвиток яких спрямовано вивчення змістових модулів 1, 2, 3 навчальної дисципліни «Освітня політика та лідерство» і здійснюється у вигляді тестового екзаменаційного контролю на платформі MOODLE.

Середня поточна успішність (максимально 60 балів) + Екзаменаційна оцінка (максимально 40 балів) = Підсумкова оцінка.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	добре
70-79	C	
65-69	D	задовільно
60-64	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни